СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ.

СЛОВО ДО ТОВАРИШІВ-КОМУНАРІВ.

Дромгелер, Алта.

Дуже часто тепер обговорюють ся всюди справа виїзду комун на Радянську Україну. Говорить ся про те, які робітники і робітниці можуть вступати в члени таких комун і на яких услівях. Як відомо, одна така комуна виїхала з Канади минувшого року, а тепер ще організують ся — одна в Торонто, а друга в Вінніпеґу.

Працюючи між робітниками, мав я нагоду переконатись, що є много таких робітників, які представляють себе комуністами, а в дійсности самого значіня слова "комунізм" не розуміють і не старають ся зрозуміти. А тимчасом кождий з тих "комуністів" днями і ночами мріє про виїзд на Радянську Україну, туди, мовляв, поїду, та пожию комуністично. А запитайте його, чи знає він яке тепер жите в Радянських Републиках — не відповість на се питане, бо не слідить за сим в ґазетах і тому не має про него ніякого поняття.

Я мав нагоду говорити з одним таким "комуністом", котрий готуєть ся до виїзду з торонтонською групою. Питаю: чув я, товаришу, що ви переписуєтесь з торонтонською групою, певно хочете виїхати на Україну? Так, відповідає він, хочу вже розпрощатись з сими законами капіталістичної країни, хочу **попробувати** ще житя на Радянській Україні. Така відповідь — **попробувати** — мене здивувала. Питаю його дальше: то ви, значить, думаєте виїхати, а коли там буде не по вашому, вернути назад? Так, відповідає він. Як страчу шістьсот долярів, то страчу, бо решту гроший хочу лишити тут в краяна (а має він около 4 тисячі долярів).

Тоді я старав ся вкоротці пояснити йому, які робітники є бажані в Радянських Републиках, які можуть туди їхати, причім отверто йому зазначив, що таким як він, там нема місця і такі не повинні туди їхати і т. п. Сим я образив свого "комуніста", але менше з тим. Воно-б то нічого, якби таких були одиниці. Але я вірю, що таких є сотки і тисячі. Вірю, бо бачу на свої очи. Тому я хочу і поговорити до них на сторінках робітничої газети.

Єсли много вас, товариші, їдете на Радянську Україну з такою цілию, як висше згаданий, то я раджу і прошу вас лишитись тут бодай до того часу, поки ви не зрозумієте, що то є клясова боротьба, який був її історичний розвиток, а які етапи вона має ще перейти. Зрозумівши се, ви тоді самі станете борцями, ви перейметесь її ідеєю, ви тоді будете стреміти поконати свого клясового ворога. Частина з вас може і тоді не схоче їхати на Радянську Україну, бо буде мати много до діла тут. А частина хоч і поїде, то не тому, щоби **попробувати** тамошного житя, але тому, щоби творити те жите, будувати його, будувати молоду пролетарську державу, котра тепер ще тільки стремить до комунізму. А ви вже їдете пробувати чи смачний він. Ось над чим ви, товариші, повинні тепер застановити ся.

Єсли-ж все таки ви, товариші, поїдете на Україну тепер і з таким розумінем комунізму, як висше згаданий товариш, то мусите знати, що ваша присутність в комуні не принесе жадної користи ні для самої комуни, ні для пролетарської держави, а ще тим більше ні для вас самих. А шкоду то принесе, перше всего, розуміє ть ся, тій комуні, з котрою ви поїдете. Виїзджаючи до Радянських Републик попробувати тамошного житя, лишаючи гроші в краяна в Канаді, ви тим самим їдете на двох конях: половина вас буде в комуні на Україні, а половина в краяна в Канаді. І тоді, коли тамошне положене буде вимагати від вас інтензивної праці для справи пролетарської держави, праці не тільки в комуні, але і поза нею, а вам се не сподобаєть ся (бо ви приїхали пробувати), ви розпічнете боротьбу сами з собою: чи працювати тут дальше, чи їхати назад до краяна в Канаду? І в результаті буде те, що, або ви самі виступите з комуни, або вас викинуть товариші, або єсли вас буде половина таких в комуні — комуна розібєть ся. І ви, розчарувавшись, будете вертатись назад до Канади.

Ще слово до тих товаришів, котрі стоять на чолі торонтонської і вінніпеґської груп. Зверніть, товариші, пильну увагу в сім напрямі на організоване своїх груп. Я запитаю вас: Чи знаєте ви, або хоч декотрі з вас, особисто тих членів, яких ви приймаєте до своїх груп? Чи знаєте ви свідомість своїх членів з поза ваших місцевостий та їх матеріяльний стан? Єсли не знаєте, то постарайтесь, щоби знали. Постарайтесь знати в своїм власнім інтересі, в інтересі ваших груп, а найголовнійше в інтересі тих країв і населеня, куди ви відїдете. Бо ті, що їдуть пробувати, лишаючи гроші в краянів або в банку, вернуть назад до Канади — вернуть, бо їм не сподобаєть ся — і виступлять проти вас і проти Радянських Републик на шпальтах чорносотенної преси. Виступлять, бо їм шкода буде за тими шістьсот, або сімсот долярами, які вони витратять на дорогу. Крім того памятайте, — які члени, така й комуна, така з неї і користь. Я не хочу тут нікого вчити розуму, але говорю в інтересі робітничої справи як в Канаді, так і на Україні чи Росії. Для мене не робить ріжниці, чи з комуною поїде мій брат, чи товариш, але для мене робить ріжницю, чи то поїде свідомий робітник, готовий на боротьбу і смерть за робітничу справу, чи то поїде такий "комуніст", який хоче **попробувати**. Тому знайте, кого ви приймаєте до своїх груп.

Єсли ви зберете в свої групи товаришів-комунарів в повнім значінню того слова, тобто товаришів не на словах, але і на ділі, то ми, оставші тут, будемо радіти з того, що наші товариші, виїхавші на Україну, будуть взірцем для тамошних темних сіл, що вони будуть там переводити теорію в жите.

Вуглекоп.

З РОБІТНИЧОГО РУХУ.

Монтреал, Кве.

Заходом українського відділу Робітничої Партії Канади відбуло ся в Монтреалі в неділю, 12. листопада масове робітниче віче, на якім предсідателював т. Вараниця а говорив т. Попович з Вінніпеґу. Тов. Попович говорив про Стоваришене Укр. Роб. Дім, довкола якого гуртують ся українські робітники по всіх закутинах Канади і яку користь приніс Укр. Роб. Дім укр. робітникам від часу свого заснованя та від часу розбитя У.С.Д.П. аж по сю пору. З початку робота велась маленька, а відтак розвила ся все більше і почалось видавати часопись "Укр. Роб. Вісти", яка і до нині друкуєть ся і містить ся в Укр. Роб. Домі. Ґазета від того часу збільшила ся а крім неї почав виходити журнал "Голос Праці". Сі видавництва давали правдиву клясову науку не тільки для українських робітників в Канаді, але і в Злучених Державах і в Европі. З сих видавництв українське робітництво черпає пролетарську науку і в сім є заслуга робітничої інституції в Вінніпеґу, яка побудована за робітничі гроші.

Дальше при Укр. Роб. Домі є школа, до якої вчащає поверх двох соток робітничих дітий, яких виховуєть ся в пролетарськім дусі. Говорив т. Попович і про велику світову війну, в якій воювали між собою всі великі капіталістичні держави. Вони казали, що воюють за демократію, за свободу поневолених націй, а в дійсности капіталістам розходило ся лише о загарбане під свою контролю тих країв, щоби визискувати в них працюючі маси. Як на примір, бесідник вказав на "визволену" Латвію, Естонію, Чехословаччину, Палестину, де (в Палестині) жидівського населеня далеко менше від арабського, але антанта вдоволила Жидів (богатих), бо їм обіцяла Палестину, а за Арабів її байдуже. Тай Жиди там нічого не дістали, се тільки слава, бо хазяями там зовсім хто инший.

Згадав бесідник і про фамілійне "правительство" Петрушевича, яке сидить десь на віденськім смітнику і ждає, коли вже Англія відбере від Франції для себе галицьку нафту, а замість польської шляхти, зробить в Галичині виконавцями своєї волі петрушевичівські маріонетки. Однак селяни в Галичині не чекають ні на милость Англії ні на милость "Ліґи Націй", ні на Петрушевича, але самі беруть ся до боротьби, вбивають хрунів, палять панські фільварки, проганяють гнобителів зі своїх земель, як польських, так і тих, що пішли на службу до польської шляхти, петлюрівців.

А хто такий Петрушевич? Таж се союзник царського генерала Денікіна, найбільшого ворога асего, що українське. Він з Денікінєм злигав ся, маючи в своїх руках галицьку армію. (Се повинні знати і монтреальські патріоти. — С. Б.) Що було-б в Галичині, єсли-б там прийшов до власти Петрушевич? Він робив би з працюючим населенем те саме, що робить латвійське, естонське та угорське правительства. Він робив би те, чого від него вимагали-б його покровителі, властителі галицької нафти. Ні в однім з висше перечислених країв земля не належить до працюючих, отже не належала-б вона і в Галичині, єсли-б там був Петрушевич.

Робітники повинні зорганізуватись і боротись не за Петрушевича, але за встановлене в Галичині свого власного робітничо-селянського правительства. Так поступають і борять ся робітники в цілім світі, так повинні робити і українські. Свідомі робітники беруть собі за примір борців Радянських Републик і старають ся йти їх слідами, старають ся повалити пановане капіталу в цілім світі і встановити владу працюючих.

Після промови т. Поповича заряджено колекту на сплату довгу Укр. Роб. Дому і на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістий". Збірка виносила около $45.00, а передплати на "У.Р.В." і "Голос Праці" зібрано поверх $52.00.

В понеділок, 13. листопада т. Попович був на зборах відділу У.С.Р.П.К., де полагоджувались ріжні партійні справи. На слідуючий день виголосив лекцію на тему "Методи національного визволеня" і того вечера зібрано на дальшу подорож організатора $21.65, а жіночий відділ висиґнував з каси на сю ціль $5.00. Тов. Попович заохотивши товаришів і товаришок до праці, виїхав на слідуючий день в дальшу організаційну подорож.

Семен Батрин.

Брул Майнс, Алта.

З прибутєм т. Н. Гуцалюка до сеї місцевости, заходом відділу Стов. У.Р.Д. скликано масове віче, на якім т. Н. Гуцалюк дав короткий огляд робітничого руху в Канаді і говорив про діяльність Стов. У.Р.Д. за послідний рік. В своїй промові застановив ся він довше над тим довгом, який еще тяжить на У.Р.Д. в Вінніпеґу і пояснив присутним серед яких трудних обставин приходить ся вести просвітну і організаційну роботу нашого Стоваришеня і як впливає на ту роботу довг У.Р.Д. Дальше говорив т. організатор про велике значіне У.Р.Д. в освідомлюваню і революціонізованю українських робітників в Канаді та вказав присутним, що довг У.Р.Д. в Вінніпеґу є великою перепоною в виконуваню завдань Стоваришеня, тому робітники повинні постаратись, щоби того довгу вже раз збутись і приступити до наших великих завдань з розвязаними руками.

При кінці своєї промови т. Гуцалюк взивав присутних, щоби спішили з помочию в сплачуваню довгу У.Р.Д., на котрий то зазив присутні товариші зложили $115.00.

Після сього т. бесідник говорив про критичні обставини серед робітників в теперішній системі в часі занедужаня робітника і вказав на потребу зорганізованя відділу Робітничого Запомогового Товариства, хоть би і в найменшій місцевости, де лиш замешкують робітники. При тій нагоді т. пояснив значіне Робітничого Запомогового Товариства, що тільки недавно почалось організувати, цілию котрого є нести матеріяльну поміч своїм членам.

На заклик т. предсідателя зорганізовано відділ, до котрого на початок вписалось 20 членів. З поміж вписавших ся членів вибрано заряд, в склад котрого входять слідуючі товариші: Ф. Зозук, голова; Ф. Фотинюк, заст. голови; М. Шидловський, секр.-скарбник; Л. Зозук, протоколярний секр.; Д. Десниця, заст. секретара; К. Кулик, А. Мороз і И. Шептицький, контрольори; Дм. Крашевський і П. Писменний, опікуни.

Потім дальше говорив т. Н. Гуцалюк про наших товаришів в Східній Галичині, які находять ся в теперішний час під пановаием польської шляхти та про ті знущаня і незносимі муки по тюрмах. Вкінці взивав до праці на організаційному полю і остерігав робітників, щоби не дали обманути ся всяким петрушевичівським агентам, які вештають ся між робітниками в Канаді і збирають гроші на "визволене" Східної Галичини, бо в дійсности всі зібрані ними гроші їдуть на удержане фамілійного петрушевичівського правительства і його агентів тут за океаном. Час вже пізнати, що бідне селянство і робітництво не може сподіватись ніякої полекші і освободженя ні від Петрушевича ні від прочої патріотичної банди, бо освободжене селян і робітників є їхнім ділом і вони еще вспіють знищити гнилу капіталістичну систему і завести свою селянсько-робітничу владу, — владу без хлопа і пана.

Ф. Зозук.

Порт Артур, Онт.

В суботу, 11. листопада відограли школярі діточої школи в Порт Артур представлене. На се діточе представлене прийшли і патріоти з тв-а "Просвіта" в Порт Артур. Прийшли подивити ся, як "большевицька" дітвора (вони всіх робітників називають большевиками) буде грати представлене. І щож вони побачили? Коли піднеслась куртина, на сцені появились діти робітників в гарних українських строях. Маленька 9-літна дівчинка О. Динелецька почала розповідати дітям про жите і страждане Т. Шевченка і всі присутні слухали її промову з великим заціклавленем. Вона сказала, як Т. Шевченко хотів просвітити куранські працюючі маси, як він заповідав братам своїм учити ся. Отже ми маємо свій дім, каже ся дівчинка, маємо свободу до читаня, писаня, устроюваня представлень і концертів і чому-ж ми всі не робимо сего? Робім се, бо така просвітна робота принесе користь нам і нашим родичам.

З того представленя місцеві патріоти чулись як не в своїй тарільці. Жаліли, що виступили з т-ва ім. І. Франка та пішли до якоїсь хатини, щоби звідтам шкодити большевикам. Патріоти з Просвіти старають ся обкидати болотом т-во ім. І. Франка і діточу школу і Народний Дім. Вони сердиті, що робітники мають де сходитись, а вони, коли приїхав сюди "міністер" Назарук завели його до маленької хатинки. Устроїли там патріоти віче, почали кликати один другого панами, а се такі пани, що пальців не може зігнути від мозолів. Однак дуєть ся як котиня в рощині, коли Назарук назве котрого паном. Одинокий пан, крім Назарука, був між ними відомий зі своєї "славної" роботи в Оттаві за часів війни Ситник. Сей помагав Назарукови і відповідав за Назарука на запити большевиків. Запитав Назарук присутних, скільки українських родин є в Порт Артур, а коли большевики йому відповіли, около 150, то йому аж очи заблищали під окулярами, бо в "салі" було всіх 25 людий і то половина з них большевики. Почали пани збірку позички. Поглянули на так мале число присутних та на велику ремінну торбу на столі, в якій сміливо може поміститись 50.000 долярів і почали просити в людий гроший. Однак ніхто не спішив ся. Прийшло ся Ситникови повторити аж пять разів, щоб давали гроші, поки нарешті зголосив ся один "пан". За ним зголосилось ще кількох, але в торбу не було що ховати, бо зібрали разом 36 долярів, а 15 здекляровано.

Пора вже, щоби "просвітяни" придивили ся до тих панів, які говорять до них солодкими словами та нагнали їх на чотири вітри від себе, а самі ставали до праці разом з робітниками в т-ві ім. І. Франка.

Член т-ва ім. І. Франка.

Тейбер, Алта.

Дня 12. грудня загостив до Тейбер т. Гуцалюк, організатор Стов. У.Р.Д. До майнерської салі зійшлось невелике число робітників і робітниць, а се з тої причини, що з сеї місцевости робітники повиїзджали через безробіте. Одна майна зовсім не робить, а друга знизила робітникам платню о 15 процент. Робітники на се не згодили ся і застрайкували та зажадали признаня юнії.

Тов. Гуцалюк в своїй довгій промові переповів історію робітничого руху від давних часів, аж до тепер. Говорив про війну, про безробіте, яке запанувало на цілій земській кулі не поминувши і Канади. Тов. Гуцалюк взивав присутних кинути карти, піятику і ріжні забобони та спори, і ставати в ряди свідомих зорганізованих робітників, щоби разом з ними боротись за освободжене з капіталістичного ярма. Після промови присутні ставили бесідникови запити, на які отримували вдоволяючі відповіди. Бажаємо, щоби т. Гуцалюк вступив до нас, ще, як буде повертати з заходу та взиваємо товаришів в инших місцевостях дати йому всяку моральну і матеріяльну піддержку в його організаційній діяльности. На дальшу подорож т. Гуцалюка зібрано в Тейбер $9.25.

Робітник.

Вінніпеґ, Ман.

Дорогі Товариші!

Складаю дальшу свою місячну вкладку в сумі $2.00 на "Укр. Роб. Вісти", яку я обіцяв складати аж до 1. мая 1923 р. При сій нагоді я хочу сказати пару слів про Сх. Галичину. Я давно дивував ся, невже-ж Українці в Галичині забули заповіди своїх славних прадідів, котрі положили свої чуби та голови в боротьбі за свободу проти польської шляхти і московських царів? Я ждав тай діждав ся! Коли наспіли перші вісти, що там заворушилось, а сказав собі: починаєть ся. Читаючи дальше "Укр. Роб. Вісти" і "Нашу Правду", а відтак будучи на вічу в Укр. Роб. Домі в суботу 9. грудня і чуючи що там говорило ся, я побачив, що не тільки почало ся, але й робить ся. Але до сего я хочу сказати, що єсли в Галичині справа добре подвигнеть ся вперед, то заслуга в сім буде не тільки тих, що кладуть там свої голови, але й тих, українських робітників, які перебувають в Злуч. Державах і Канаді. Але щоби ся заслуга була з ними, то треба памятати слова Наполеона, який сказав, що для веденя війни (а революція — се також війна, лише клясова) треба трох річий, а іменно: гроший, гроший і ще гроший. Я не є Галичанин, але як робітник співчуваю і помагаю боротьбі всякого народу за своє освободжене. Коли на вічу в У.Р.Д. в Вінніпеґу збирали жертви на політичних вязнів в Сх. Галичині, я жертвував половину того, що тоді мав в кишені, тобто одного доляра, крім того взяв лісту для колектованя на сю ціль. А $5.00, які я складав як вступну вкладку до Укр. Роб. Дому повертаю також на сей фонд, тай постараю ся зібрати що зможу між знакомими. Зробив би я більше, єслиб не моє сімейне лихо, а власне слабість моєї жени. Однак обіцяю що в моїй силі жертвувати на фонд боротьби в Сх. Галичині, поки та боротьба не закінчить ся повним успіхом в користь поневолених.

Нехай се послужить приміром для тих Українців, які мають тут засоби або гроші навіть в банках, бо я не маю ні одного, ні другого і не є Українцем по національности. Але для мене всі працюючі всіх національностий — рівні.

Нехай жиє братерство працюючих людий всіх національностий!

Т. Е. Н.

З РОБІТНИЧО-ЖІНОЧОГО РУХУ В САСКАТУНІ, САСК.

Дня 28. листопада устроїла жіноча організація при Укр. Роб. Домі в Саскатуні кошиковий баль, дохід з якого призначений був на сплату довгу Укр. Роб. Дому в Саскатуні. Женщини трохи побоювались щодо успіху забави, бо нас, членкинь жіночого товариства не є так богато. Однак о годині 8-ій вечером саля почала заповнюватись, робітниці, женщини і дівчата, почали зносити свої кошики. Почалась забава, всі весело бавились, танцювали, а нарешті взялись і до кошиків. Розпродувались кошики дуже жваво. Товариші не торгувались, але винимали пятки, а то і десятки та платили, бо знали, що вони платять на робітничу ціль. Після розпроданя кошиків почалась вечера. А повечеравши, почали знова бавитись.

Однак дивно мені чому у нас нема в товаристві стільки членкинь, скільки було кошиків на забаві. Я думала, що може декотрі членкині принесли по два кошики, однак ні. Кошики принесли дівчата і женщини, яких я ще не бачила в нашім домі. Се дуже радісно, але ще краще було-б, як би ті женщини і дівчата стали членкинями жіночого товариства. Таж то все жінки і доньки робітників, то чомуж їм не стати членкинями Укр. Роб. Дому в Саскатуні?

Приходьте, товаришки, до нас і без кошиків, ми вас щиро привитаємо. Приходьте, придивіть ся нашій роботі, а переконаєтесь, що ми працюємо для добра свого і вашого, для добра всіх працюючих, а тоді ви певно станете до праці заром з нами. Я віру, що ви давно вже стали-б членкинями нашого товариства, але вас щось стримує. Вас стримують ріжні брехливі поголоски наших ворогів. Єсли ви, товаришки, хочете переконатись про нашу роботу, то приходьте до нас частійше, а тоді побачите самі. А коли візьметесь разом з нами до праці, тоді ніхто вже вас від неї не відірве, бо ви побачите, як то солодко працювати для загального робітничого добробуту. Ви побачите, що ми співаємо і танцюємо не тільки для власної забави, але для помочі робітничої справи і тоді вас буде тягнути, ви також будете брати участь в співі, музиці і штуці.

Годі вже вам, товаришки, сидіти дома або ходити тільки по шовах. Приходьте до Укр. Роб. Дому, а там навчитесь дечого нового, гарного. Я також довго не ходила, бо як заснувалась в Саскатуні жіноча організація, я була хора. А коли прийшла на жіночий мітінґ, то не питала, чи нині будуть приймати нових членкинь, але прийшла просто до стола до предсідательки, вписала ся та й годі. Мене приняли і я до нині разом з ними працюю для добра організації. І хоч кажуть на мене деякі люди, що я большевичка та що я бога не знаю, то нехай собі кажуть. Я не зачіпаю ні їх, ні бога. Вони нехай собі із землі дивлять ся на мене, що я роблю, а бог нехай дивить ся з неба. А я роблю те, що мені каже мій власний розум.

Я не можу много працювати для добра товариства, бо мушу сидіти дома з дітьми. Ви самі знаєте, що замужна женщина не має стільки вільного часу, як дівчина, однак треба найти час і для праці в товаристві. Всі потрошки і зробимо много. Подивіть ся, що зробили женщини в Саскатуні дня 28. листопада? Погляньте, яку поміч принесли вони Укр. Роб. Домови? Вони принесли кошики, а з тих самих кошиків прийшло 208 долярів, а з тикетів 59 долярів і 50 ц., що разом робить $267.50. Правда, що і товариші брали в сім участь, вони купували кошики, се значить, що женщини були ініціяторками, а працювали всі спільно для добра робітничої справи. І ми дуже вдячні тим товаришам, які помогли нам устроїти се підприємство і які складали свої жертви. Бо се дуже сприяє жіночій організації.

Я взиваю всіх товаришок робітниць в Саскатуні і поза Саскатуном, щоби організувались, ставали в ряди вже зорганізованих робітниць, освідомлялись і готувались до боротьби за кращу долю всіх працюючих. Ось 5. січня 1923 р. відбудуть ся в Укр. Роб. Домі в Саскатуні річні збори жіночої організації, тоді кожда робітниця, замужна і дівчина, буде мати нагоду стати членкинею того товариства. Тож не лишаймось, товаришки, позаду робітників, покажім, що і ми, женщини, потрафимо йти поруч з ними та працювати спільно для добра робітничої кляси. Ми бачили концерт наших дітий в У.Р.Д. в Саскатуні. Ми повинні виховувати їх в пролетарськім дусі і з них колись будуть борці за робітничу справу. Наші вороги чигають на нас, обріхують нас, але ми покажемо, що ми їх не боїмо ся, вони не зловлять нас в свої пазури. Вони нас не побідять, бо за нами сила і правда. Ще раз взиваю всіх товаришок до організації, бо в єдности сила. До праці товаришки!

Ліліцак, організаторка жін. т-ва в Саскатуні.

МАСОВЕ ВІЧЕ В СПРАВІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Торонто, Онт.

Дня 12. листопада відбуло ся в Торонто масове робітниче віче, на якім обговорювала ся справа Сх. Галичини. Предсідателював т. В. Попович, а першим бесідником був т. Корчак. Бесідник пояснив присутним яким способом може визволитись Галичина з під шляхоцької кормиги. "Правительство" Петрушевича не визволить Галичини ніякими бондами, бо за гроші свободи не купуєть ся, а Петрушевич і не шукає, щоб купити, але він спокійно проїдає сї гроші у Відни зі своїми фаміліянтами. Бесідник згадав як то всі "національні уряди", які істнували на Україні, били ся не за свободу народу, але били ся між собою за власть, однак пролетарська революція всіх їх змела з лиця землі. Говорив бесідник і про станіславівську господарку петрушевичівців, а на закінчене взивав робітників і робітниць, щоби ставали в ряди робітничої організації, бо ніхто нас не визволить, а тільки ми визволимо ся самі в зорганізованій боротьбі пролетаріяту.

Т. Кушурба говорив про теперішне положене в Сх. Галичині, яка попала в руки польської шляхти завдяки зрадницькій політиці "народних діячів". Згадав про арештованих товаришів в забудованях Юра і чому вони арештовані, та про послідні галицькі вибори. Присутні вислухали обох бесідників з великою увагою і на заклик предсідателя зложили $9.01 на заплачене ренту галі. Відтак присутні давали бесідникам питаня і отримували вдоволяючі відповіди. Підчас дискусії попросив о голос один з присутних. Забравши слово, представив себе, що він приїхав зі Злучених Держав, а дальше почав обороняти петрушевичівців, яких він називав "українською інтеліґенцією". Присутні дали йому вповні висказати ся. А відтак товариші фактами збили всі його "арґументи" при грімкім одобреню присутних. Забрала голос також женщина, яка влучно відповіла "оборонцеви інтеліґенції". А відтак забрав слово один товариш, котрий був при війську і сказав як Назарук і Петрушевич віддали галицьку армію ген. Денікінови, а самі втікли з України до Румунії а відтак до Відня, та як вони господарили у Львові. Пробував говорити також знаний в Торонто своїми провокаторськими вибриками пресвитаріянський прічер, однак примушений був дати ногам знати.

На закінчене кличу робітників і робітниць ставати в ряди робітничої організації, ширити солідарність між працюючими, освідомлятись і готуватись до тої боротьби, яка нас чекає в будуччині. А чекає вона нас всюди, в старім краю і тут і куди-б ми не поїхали, то всюди мусимо бороти ся за освободжене робітництва з капіталістичного гнету.

Член Підкарп. Т-ва в Торонто.

З РОБІТНИЧОГО РУХУ В НОРДЕҐ, АЛТА.

Нордеґ, Алта., се є майнерська околиця, де працює поважне число і українських робітників. Певна річ, що всі вони бажали-б поліпшити своє жите, але мало хто стараєть ся зробити щось в сім напрямі. Многі робітники проводять свій час коло карт, в пулрумі і потягають муншайн. Не дивлячись на "проґибіцію", шиньки тут істнують отверто і хоронителі порядку дивлять ся на них через пальці.

Отож я хотів би звернути ся до тих робітників хоч парою словами. Треба, товариші, залишити ту ганебну роботу, яка є так шкідлива для робітничої справи. Треба брати ся до ліпшого діла, яке може принести користь нам самим і робітничій клясі взагалі. Ми не повинні лишати ся позаді робітничого руху або ще й ставати йому на перешкоді. Робітництво цілого світа організуєть ся, лучить свої думки і стремить до визволеня робітничої кляси з капіталістичного гнету. А коли ми сего не попираємо, або відносимось байдужно, то поповняємо злочин супроти робітничої кляси і самих себе. Нам також треба єднатись, організуватись і братись за працю над освідомленем себе самих. Поглянмо на схід! Скільки крови там пролляли робітники за своє освободжене! Ми повинні брати з них примір. Отож залишім карти, пулруми та муншайн, залишім сих паразитів, а берім ся до чесної праці. Нехай шинкарі та пулрумщики також лізуть разом з нами під землю, досить вже їм смоктати робітничу кров. За роботу, товариші!

Петро Трухан.

ЧОМУ ВОНИ МОВЧАТЬ?

Веґревіл, Алта.

Тихо в повітрі, тихо і в душі змученого українського фармера в Алберті. Чому, властиво, ся тишина — трудно вгадати, бо годі заглянути в душу фармера і пізнати причину його мовчанки. Можна хіба догадуватись, що, поперше, фармерство заколисало себе надією на "свого ґубермана", який для него все має зробити, по друге, що нема чого рипатись надармо, бо все одно з того нічого не вийде, а потрете, що все одно без другої світової війни доля фармера не поліпшить ся.

Бідні ті фармері, що так думають. Мовчати і чекати, то значить годитись на все те, що нам пани кажуть. А вони нам кажуть:

— В сім році пшениця дуже дешева.

— Нехай буде, відповідаємо ми.

— І не подорожшає тому, що війна скінчена.

— Нехай буде.

— Воли і шкіри також безвартісні.

— Нехай буде.

— Всі фабричні рільничі вироби мають бути дорогі.

— Нехай буде.

— Треба таксу наложити на вікна, бо забогато світла має фармер у хаті.

— Нехай буде.

— Треба побільшити платню фармерським парляментарним послам.

— Як треба, то треба — нехай буде.

Ось так пани диктують фармерови, а він тільки головою потакує.

Бачите, товариші фармері, як то гарно використовують пани вашу мовчанку? Вони запитають свого агента, як там на фармах, чи спокій, а він їм скаже, що все "олрайт", і вони тягнуть з вас послідну свитину. І то всі тягнуть. Тягне спекулянт збіжем, худобою, свиньми, яйцями і спекулянт фармерськими душами. Тягнуть вони систематично, зорганізовано і всіма силами старають ся присипляти розум фармера. Для сего вони використовують "душпастиря", який молитвою і проклятєм гнітить фармера до самої землі.

Нуж-бо, товариші фармері! Дайте про себе чути! Досить вам животіти, скажіть своїм паразитам, що ви хочете жити. Не вірте темнителям, які кажуть вам, що ви темні, необразовані, тому не говоріть нічого, бо з вас будуть сміяти ся. Се підла брехня. Се пани сміють ся з вашої мовчанки. А говорити ви можете, бо ви є сила, яка своєю працею кормить цілий світ. Ви повинні вже се зрозуміти та ставати до боротьби разом з робітниками. Тоді проженемо спекулянтів і заткено роти тим, які тепер так много кричать. Вороги працюючої кляси сильні, бо вони мали досить часу, щоби навчитись і зорганізуватись для гнобленя і визискуваня нас. Тепер працююче людство зубожіло в наслідок визиску і лихварства буржуазії, а богачі не звертають на се уваги, але ще більше гнетуть його. Тепер одні ходять в золоті і шовках, а другі пухнуть з голоду. І в наслідок сего по цілім світі вибухають повстаня працюючих против своїх насильників, в якім гинуть робітники. Чому? Бо вони не дорожать своїм нужденним житєм, але хочуть хоч своїм дітям виборити кращу долю. І жертви їх не даремні. Вже починають падати один за другим і володарі світа. Скільки їх повалено за послідних кілька років?

Але від вашої, товариші фармері, мовчанки, нікому з ваших ворогів і волос з голови не спаде. О, ні, ваші вороги дуже вам вдячні за вашу мовчанку. А от едмонтонським майнерам вони не вдячні за їх страйк. Таких, що борють ся, вони ненавидять. А ви що? Боїте ся втратити панської ласки? Боїте ся пекла на тамтім світі, тому спокійно сидите в пеклі на сім світі? Єсли так, то на мильнім ви є шляху. Ваш шлях — се просвіта, організація, спільна з робітниками боротьба за освободжене всіх працюючих. Тож отворіть вже нарешті свої уста та скажіть своє здорове хлопське слово, від якого спекулянтам і агентам аж в пятах застигло-б. Скажіть тепер, поки ще маєте силу, бо скоро не буде не тільки сили, але й духа.

Веґревілець.

МІЖ ФАРМЕРАМИ.

Вакав, Саск.

Якось недавно здибав я одного члена читальні ім. Т. Шевченка з околиці Бал Мадон, котрий почав оповідати мені про роботу в тій читальні. Є, каже він, у нас кількох людий, які хотіли-б щиро працювати для добра фармерського і робітничого руху, однак є одиниці, які дуже сему перешкаджають. Є один чоловік, який робить роздори між членами і шкодить цілій роботі. Організація числить около двайцять членів, вона недавно зорганізувала ся і не має ще свого будинку, але збираєть ся в одного чоловіка в хаті. Фармері збиті з шляху ріжними агентами і не знають в котрий бік кинутись, однак, природно хилять ся до робітників, стоять за злуку і за солідарну працю з робітниками. Але між фармерами є один петлюрівець, який хоч мало сам розуміє в організаційних справах, але впертий як те звірятко, що ворота підкидає.

Товариші фармері! Придивіть ся добре до тих "критиків", котрі шкодять організації та наженіть їх до біса з організації. Проч з хрунями! Ви бачили, що і в Тернополі є між фармерами такі самі хруні. В Тернополі були розліплені 26. листопада оголошеня, щоби фармері їхали на провінціональний фармерсько-робітничий зізд Стоваришеня У.Р.Д. до Саскатуну. То ті хруні підмастили ся під секретара Дороша, щоби ті збори зіґнорувати. А "пан" Дорош забрав сї оголошеня У.Р.Д., накрутив автомобіля, забрав обох сих хрунів і поїхав до Вакав молити ся до греко-православного бога. Ось вже фармері в Тернополі мають між собою третого хруня. Сї хруні прикривають ся патріотизмом і гиндлюють довірєм укр. фармерів, так як Петлюра гиндлював в старім краю, поки не запродав шляхті Галичини. Точнісенько такі самі хруні є і поміж вами товариші фармері. Повикидайте їх з між себе! Організуйте ся самі та лучіть ся разом з робітниками!

Фармер.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти".

ВИКРУЧУЮТЬ СЯ СІНОМ.

Саскатун, Саск.

Не хотів я забирати місця в робітничій газеті про підлу роботу Стечишинів та Кратів, бо їх доноси до поліції на робітничі діточі школи самі говорять про себе, але коли ректори і прічери хочуть замилити очи широкому загалови і показати себе невинними Іванами, то годі змовчати.

В 25-ім числі "Укр. Голосу" появило ся "заперечене" ректора свистунівського бордінґгавзу в Саскатуні, в котрім він оправдуєть ся, що то не він робив провокаторські доноси до поліції, але певно той Ю. Стечишин, що десь упав з Марса. В тім запереченю подав він наскрізь брехливі оправдуваня, а його брат, не тільки по плоти, але і по фаху, редактор "Укр. Голосу" послугуєть ся в дальших числах сими брехливими запречуванями і каже: Дивіть ся, Ю. Стечишин не винен нічого, то лише "Укр. Роб. Вісти" пишуть таке на него. Дивіть ся він заперечує фактами.

Дурному вічна память. Перед ким заперечує? Перед читачами "Укр. Голосу"? А хіба читачі "Укр. Голосу" читали те, що ректор говорив репортерови саскатунської англійської газети "Стар"? Після "льоґіки" "патріотичних" ректорів і редакторів виходить таке, що до англійської газети можна подавати провокаторські доноси, а в "Укр. Голосі" спростовувати, щоби бути чесними перед українським загалом. Але се є провокаторська "льоґіка". Бо ті, що читають "Стар" нічого не знають про запречуваня в "Укр. Голосі". А "Стар" читають Англійці, які навіть не знають, що така сновида як "Укр. Голос" істнує на світі. Навіть сам редактор саскатунського "Стар" не читає "Укр. Голосу", а от коли появлять ся в "Стар" доноси Ю. Стечишина на робітників, то певно що редактор "У.Г." вже їх перечитає.

Єсли Ю. Стечишин не почуває себе винним, то він повинен був заперечити се на шпальтах газети "Стар", а не в "Укр. Голосі". Сего вимагає справедливість. Редактор "Укр. Голосу" не потребує нікому витикати очий глупим "запречуванем" свого брата, бо такі "запречуваня" не мають ніякого значіня ні для нас, що читали заяву Стечишина в "Стар", ні для англійської публики. Постарайте ся "ректори" та редактори здобутись на спритнійшу брехню, бо минувша дуже дурна.

Е. С.

ҐАСТРОЛІ БОБЕРСЬКОГО НА ФАРМАХ.

Вайта, Ман.

На день 26. листопада проголошено було народне віче в Вайта, Ман., на котрім мав говорити "відпоручник" Петрушевича Назарук. Фармері зїхали ся, бо хотіли побачити, що то за птиця. Однак замість Назарука побачили Боберського, який сказав, що Назарук захорував і представив себе, що він те саме, що й Назарук. Почав він правити "патріотичний", а радше петрушевичівський парастас. А закінчив на тім, що треба давати Петрушевичови до Відня гроші, бо в Галичині наші брати і сестри бідують під польським ярмом. Справді добра льоґіка! Єсли польська шляхта катує в Галичині мого брата, то я повинен заплатити за се Петрушевичови.

Після промови Боберського всі фармері вийшли з салі, лишились тільки діти і бизнесмени, між якими Боберський почав збирати "позичку". Відтак сказав, чи має хто щось запитати. Один з присутних запитав його про радянську владу. Він почав дуже накидатись на Радянську Україну і радянське правительство, за те, що воно відібрало від панів землю і фабрики без жадного викупу. Дуже накидав ся і закликав фармерів не вірити "большевицьким крикунам", але давати гроші Петрушевичови.

А я кличу фармерів з околиці Вайта не вірити панським брехунам. Вони солодко говорять про Галичину, щоби видурити від нас доляри для свого ледачого житя. Не дайте їм, товариші фармері, ані цента! Досить ми вже накормили своїм потом сих трутнів в старім краю, а вони ще й сюди приплентались за нами. Ґоніть їх від себе на чотири вітри!

В. В.

НЕПРОШЕНИМ ГОСТЯМ.

Фабіян, Алта.

Товаришу Редактор!

Прошу помістити сих пару слів в "Укр. Роб. Вістях" на розум тим, що прийшли непрошені, а пішли без подяки.

Минувшого року змилосердила ся надімною редакція "Кан. Українця" і почала слати свою ґазету. Для мене від сего не було ні холодно, ні душно, бо ґазети я сеї не читав. А не читав тому, що не було там нічого для мене цікавого. Однак ґазету мені слали, не питаючись мене, чи хочу я її. І як почали слати не питаючись мене, так і перестали. Аж якось недавно тому отримую я листа від якогось панича з Торонто з повідомленєм, що він має право колектувати гроші за "Кан. Українця" і жадає щоби я заплатив $1.50.

Бідні паничі! Я віру, що вам в кишенях вітер свище, але коло мене ще гірше і я не в силі наповнити ваші кишені своєю працею, бо вона тепер дуже тана: масла нема, худоба дуже тана, кури не хочуть нести ся, пшениця не вродила, а тут треба ще й податок платити. Та й чому я маю платити за те, чого я у вас не просив? Ви, торонтонський паничу, запитайте редактора "Кан. Українця" хто йому дав мою адресу і від того жадайте заплати, бо я вам не дам ані цента.

Іван Шкурґан.

Далас, Тексас.

Бачучи і розуміючи прикре фінансове положене, в якім саме тепер знаходять ся "У.Р.В." я спішу нашій робітничій часописі з помочю. Правда, сума маленька, але щиренька. На будуче постараю ся вислати більше. Будучи кілька місяців без роботи, я сам опинив ся в незвичайно прикрім матеріяльнім положеню і тепер мушу ділити всїх по трохи. Висилаю отже на пресовий фонд $2.00 і взиваю всїх клясово свідомих товаришів жертвувати по змозі на сю ціль. Наша робітнича преса, се смолоскип, що світить нам в темряві національного шовінізму; се наш дороговказ, котрий показує нам одинокий дійсний шлях до визволу робітництва з капіталістичного ярма.

З тов. привітом,

А. Федорук.